

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з переддипломної практики

*(для студентів 2 курсу всіх форм навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 073 – Менеджмент,
освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою»)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2021

Методичні рекомендації з переддипломної практики (для студентів 2 курсу всіх форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 – Менеджмент, освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : Т. В. Момот, Н. О. Чех, О. О. Конопліна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 31 с.

Укладачі: д-р екон. наук, проф. Т. В. Момот,
канд. екон. наук, ст. викл. Н. О. Чех,
канд. екон. наук, асист. О. О. Конопліна

Рецензент

Н. І. Гордієнко, кандидат економічних наук, професор кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського національного університету імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 1 від 26.08.2020.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Загальні положення.....	5
2 Терміни та тривалість практики.....	6
3 Бази практики й робочі місця.....	6
4 Обов'язки керівників практики та студента-практиканта.....	7
5 Зміст практики, методичні рекомендації щодо її проведення.....	9
6 Структура звіту з переддипломної практики.....	12
7 Вимоги до звіту і порядок оцінки результатів практики.....	18
Список рекомендованих джерел.....	21
Додаток А.....	22
Додаток Б.....	23
Додаток В.....	24

ВСТУП

Переддипломна практика студентів, які працюють над магістерською роботою, є складником навчального плану Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова й завершальним етапом підготовки висококваліфікованих спеціалістів та має на меті формування у них практичних умінь і навичок у сфері управління фінансово-економічною безпекою в умовах ринкових відносин.

Мета переддипломної практики полягає в такому: практичній підготовці студентів до самостійної роботи на одній із посад, що потребують кваліфікації магістра за спеціальністю «Управління фінансово-економічною безпекою»; виборі нормативно-правових, інформаційних, звітних і статистичних матеріалів, їх систематизації та аналізі; поглибленні й закріпленні теоретичних знань з фахових навчальних дисциплін; ознайомленні з номенклатурою продукції та послуг підприємства, станом виробництва, виробничою структурою, структурою управління; безпосередній участі в усіх етапах збору та опрацювання інформації; засвоєнні порядку складання звітності та її використання для управління фінансово-економічною безпекою; зборі практичного матеріалу для написання магістерської дипломної роботи.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Базами переддипломної практики є установи, організації на національному, регіональному, галузевому рівнях, підприємства (великі та середні), банківські установи, малі підприємства, суб'єкти підприємницької діяльності, відділи та служби підприємств усіх форм власності, зокрема підприємств міського господарства, з якими університетом укладено договори про проведення практики або ті, від яких є письмові підтвердження про надання місць практики. Тривалість переддипломної практики для студентів очної та заочної форм навчання становить шість тижнів.

Переддипломна практика студентів організовується кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту. Керують нею викладачі кафедри та працівники підприємств, установ і організацій, в яких студенти проходять практику. Для керівництва практикою від базового підприємства, виділяються керівники з-поміж найкваліфікованіших працівників.

Проходження практики завершується складанням студентом звіту про практику та його захистом. Усі матеріали щодо звіту повинні бути підшиті в папки, яка оформлюється титульним аркушем (дод. А).

Студенти зобов'язані вести щоденник практики, в якому відображають усі виконувані в період практики роботи. Щоденник здається разом зі звітом про практику на кафедру фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту після його реєстрації деканатом. Переддипломна практика здійснюється за програмою відповідно до затвердженої на базі практики. Крім основних обов'язкових питань програми, студенти виконують індивідуальне завдання для детальнішого вивчення питань, що належать до практичної частини дипломної роботи.

2 ТЕРМІНИ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика проводиться:

- для студентів денної форми навчання на 2 курсі магістерської програми (у третьому семестрі), тривалість – 4 тижні;
- для студентів заочної форми навчання на 3 курсі магістерської програми (у четвертому семестрі), тривалість – 4 тижні.

3 БАЗИ ПРАКТИКИ І РОБОЧІ МІСЦЯ

Базами переддипломної практики можуть бути установи, організації на національному, регіональному, галузевому рівнях, підприємства (великі та середні), банківські установи, малі підприємства, суб'єкти підприємницької діяльності, відділи та служби підприємств усіх форм власності, зокрема підприємств міського господарства. Перевага віддається таким організаціям, які мають можливості для реалізації цілей і завдань переддипломної практики в повнішому обсязі. Підставою для призначення конкретної організації базою практики є наявність укладеного договору між університетом та організацією на проходження переддипломної практики групою студентів або індивідуальних договорів на підставі листів від організацій.

При виборі робочого місця для студента необхідно керуватися насамперед темою магістерської роботи, а також зважати на те, що на робочому місці майбутній фахівець повинен отримати певні практичні навички виконання конкретної роботи з управління фінансово-економічною безпекою. У зв'язку з цим робочі місця студентів можуть знаходитися у різних структурних підрозділах, наприклад, у відділі кадрів, відділі технічного навчання, відділі праці й заробітної плати, відділі охорони праці та техніки безпеки, відділі соціального розвитку, а також у службі (відділі) персоналу тощо.

4 ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ ТА СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Навчання за магістерською програмою спрямовується на практичну та науково-дослідну діяльність, тому воно повинно базуватися на відповідних принципах. А саме:

- посилення орієнтації на майбутню професію;
- зростання індивідуалізації;
- підвищення професійного рівня;
- творчий підхід до наукових досліджень.

Загальне організаційне, навчально-методичне й наукове керівництво здійснюється завідувачем кафедри економічного аналізу. Здійснення контролю за роботою студентів під час переддипломної практики доручається призначеним керівникам з-поміж досвідчених викладачів кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту.

Керівник практики від університету повинен:

- перед початком роботи проконтролювати підготовленість бази практики;
- вручити студентам програму практики, щоденники, направлення на бази практики та провести загальний інструктаж;
- підготувати та видати кожному студентові індивідуальне завдання;
- ознайомити студентів із формою звітності з практики;
- разом із керівником від бази практики забезпечувати високу якість її проходження відповідно до програми та індивідуального завдання;
- скласти графік консультацій та подавати необхідні консультації під час практики;
- інформувати на засіданнях кафедри про її перебіг; подавати завідувачеві кафедри звіт про підсумки практики з пропозиціями й

зауваженнями щодо її проходження. Керівник практики від бази практики повинен:

- разом із керівником практики від кафедри розподілити студентів за підрозділами бази практики;
- оформити наказ про прийняття студентів на практику;
- забезпечити студентів робочими місцями; здійснювати методичне керівництво, надавати допомогу студентам в одержанні робочих матеріалів, необхідних для виконання програми практики;
- контролювати роботу студентів, ведення ними щоденників із практики та дотримання трудової дисципліни; перевірити звіти з практики, дати письмові характеристики на студентів з оцінкою їх ставлення до роботи, дотримання ними трудової дисципліни, рівня теоретичної та практичної підготовки.

Крім того, керівник практики також має право клопотатися перед керівництвом, підприємства про заохочення кращих студентів-практикантів; відлучати від практики студентів, що порушують трудову дисципліну й недостатньо наполегливо виконують свої обов'язки. Про всі такі випадки керівник повідомляє відділ кадрів і деканат університету.

Студент-практикант під час проходження практики зобов'язаний:

- за два-три дні до початку практики здати на базу практики направлення на практику, яке отримує на кафедрі;
- до початку проходження практики отримати від керівника практики від навчального закладу консультації, щоденник практики, індивідуальне завдання та поради щодо оформлення всіх необхідних документів та звіту про практику;
- пройти інструктаж з охорони праці;
- своєчасно прибути на базу практики;
- під час практики дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та внутрішнього розпорядку, що діють на базі практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою та індивідуальними завданнями;
- розробити графік проходження практики й погодити його з керівником практики від бази практики;
- вести щоденник практики, в якому фіксувати виконану роботу;
- оформити письмовий звіт про практику та виконати індивідуальне завдання та своєчасно подати його керівникові від університету;
- оформити письмовий відгук щодо проходження практики у керівників на базі практики та на кафедрі;
- своєчасно скласти залік із практики.

5 ЗМІСТ ПРАКТИКИ, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

За допомогою керівника практики відповідно до теми дипломної роботи студент вибирає тематичне завдання для проходження практики. Типові тематичні завдання, які відповідають темам дипломних робіт розподілені на такі рівні.

Рівень – установи, організації на національному, регіональному, галузевому рівнях.

1. Виявлення загроз безпеки розвитку регіону (на прикладі Харкова та Харківської області).
2. Аналіз проявів впливу світової фінансової кризи на стан національної безпеки.
3. Оцінювання економічної безпеки регіону (на прикладі Харкова та Харківської області).
4. Методичне забезпечення оцінки безпеки розвитку регіону (на прикладі Харкова та Харківської області).

5. Економіко-правове забезпечення державного регулювання діяльності підприємств (машинобудівних або іншої галузі).

6. Оцінка та діагностика зовнішньоекономічної безпеки України.

7. Формування методичного забезпечення конкурентного розвитку підприємств.

8. Оцінка безпеки конкурентоспроможності економіки України.

9. Виявлення факторів розвитку національної безпеки України.

10. Аналіз податкових важелів державного регулювання економічної безпеки підприємств.

11. Організація інформаційної безпеки у податковій системі (на прикладі великих підприємств або малого та середнього бізнесу).

12. Управління економічною безпекою підприємницької діяльності в Харківському регіоні (або великих підприємств).

13. Сучасний стан інститутів державного регулювання в сфері безпеки.

14. Взаємодія системи економічної безпеки організації (малого підприємства, наукомісткого) з зовнішнім середовищем.

Рівень – підприємства (великі та середні), банківські установи, організації.

15. Забезпечення економічної (корпоративної) безпеки в процесі реструктуризації (реорганізації, реформації) підприємства.

16. Забезпечення економічної безпеки стратегічного розвитку підприємства.

17. Забезпечення економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

18. Організаційно-правове забезпечення економічної безпеки підприємства (установи, організації).

19. Методичне забезпечення оцінювання управління економічною безпекою підприємства (установи, організації).

20. Формування обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства (установи, організації).

21. Організація управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).

22. Формування системи фінансово-економічної безпеки на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).

23. Організація захисту комерційної таємниці підприємства (банку).

24. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки кредитних операцій банку.

25. Інформаційно-аналітичне забезпечення кадрової безпеки на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).

26. Організація управління кадровою безпекою на підприємстві (в банку, фінансовій, банківській установі).

Рівень – малі підприємства, суб'єкти підприємницької діяльності, корпоративне управління в системі економічної безпеки.

27. Управління безпекою підприємницької діяльності.

28. Управління економічною безпекою підприємництва.

29. Організація управління агентськими конфліктами в системі економічної безпеки.

30. Організація управління фінансово-економічною безпекою як фактор удосконалення якості корпоративного управління.

31. Забезпечення балансу інтересів учасників корпоративних відносин у системі економічної безпеки.

32. Забезпечення економічної безпеки через попередження та врегулювання корпоративних конфліктів.

33. Організація корпоративного контролю в системі економічної безпеки підприємства.

34. Оцінювання впливу корпоративних конфліктів на фінансово-економічну безпеку підприємства.

35. Оцінювання впливу діяльності органів корпоративного управління на фінансово-економічну безпеку.

36. Механізми попередження та врегулювання корпоративних конфліктів у системі економічної безпеки.

37. Формування системи економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства.

38. Методичне забезпечення управління інтелектуальною безпекою підприємства.

39. Організаційно-економічний механізм захисту прав інтелектуальної власності в системі економічної безпеки підприємства.

Студент під час проходження переддипломної практики повинен зібрати статистичний матеріал, ознайомитися з інформацією за темою дипломної роботи, зібрати й підготувати графічний матеріал.

Також практичним завданням є розробка пропозицій щодо вдосконалення управлінської діяльності із забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації).

6 СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

З огляду на ці завдання в **основній частині звіту** про практику повинні бути **розроблені такі підрозділи:**

1) опис підприємства (установи, організації) та його стисла техніко-економічна характеристика;

2) опис організації системи фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації);

3) аналіз фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації) – бази практики, а якщо передбачає тема дипломної роботи – аналіз економічної безпеки держави (регіону);

4) пропозиції щодо вдосконалення діяльності з забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації, держави, регіону – залежно від теми дипломної роботи).

У межах **першого підрозділу** необхідно висвітлити такі питання.

Для підприємства або установи:

- мета діяльності;
- стисла історична довідка;
- напрями видів діяльності;
- джерела отримання прибутку;
- опис основної продукції, послуг, їхнє призначення та основні споживчі властивості;
- характеристика виробничої структури та структури управління;
- інформації про основних конкурентів та ринки збуту продукції;
- інформація про засновників (керівників) підприємства, форму власності, майнова відповідальність;
- організація підприємства, установи;
- фінансова стійкість, платоспроможність та інвестиційна привабливість підприємства.

Джерела інформації для написання підрозділу:

- особлива інформація емітента, основні відомості про емітента, опис бізнесу;
- звітність «1-підприємництво»;
- відомості про зміну складу посадових осіб;
- інформація про засновників та/або учасників емітента та кількість і вартість акцій (розміру часток, паїв);
- інформація про чисельність працівників та оплату їх праці;

- інформація про посадових осіб емітента;
- основні показники фінансово-господарської діяльності; річна фінансова звітність: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом), Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом), Звіт про власний капітал.

Для фінансово-кредитних організацій:

- історія створення та розвитку банку;
- характеристика банківських послуг та продуктів, коротка характеристика депозитних і кредитних програм;
- організаційна структура банку;
- оцінка динаміки основних фінансово-економічних показників діяльності банку за останні 2–3 роки (депозитний, кредитний портфелі, сума активів, власного капіталу, прибутку, показники рентабельності, заборгованість за кредитами та інші).

Джерела інформації для написання підрозділу:

- офіційний сайт банку;
- звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати); звіт про фінансовий стан (Баланс);
- звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал); звіт про рух грошових коштів.

У межах другого підрозділу необхідно висвітлити такі питання.

Для підприємства або установи:

- система відповідальності відділів та керівників у системі економічної безпеки;
- система цілей та стратегій їх досягнення, концепція безпеки;
- аналіз структури інформації та організаційного забезпечення діяльності в сфері безпеки (відповідні інструкції та положення);

- опис посадових обов'язків керівника (професіонала, аналітика) відділу економічної безпеки;

- SWOT-аналіз.

Джерела інформації для написання підрозділу:

- опис бізнесу;
- організаційна структура;
- положення про роботу підрозділів (економічної безпеки, контролінгу тощо);

- посадові інструкції;

- внутрішні звіти про результати діяльності.

Для фінансово-кредитних організацій:

- організаційна структура відділу фінансово-економічної безпеки або відділу фінансового моніторингу;

- взаємозв'язки відділу фінансово-економічної безпеки чи відділу фінансового моніторингу з іншими структурними підрозділами банківської установи;

- функції відділу фінансово-економічної безпеки або відділу фінансового моніторингу;

- організація управління силовою безпекою; організація управління інформаційною безпекою;

- організація управління кадровою безпекою

- SWOT-аналіз.

Джерела інформації для написання підрозділу:

- положення про відділи;

- положення про відділ охорони; положення про комп'ютерний відділ;

- інструкції з організації інформаційного забезпечення;

- положення про відділ управління персоналом,

- відділ фінансово-економічної безпеки.

У межах третього підрозділу необхідно висвітлити такі питання.

Для підприємства або установи:

- імідж підприємства;
- інтерес до підприємства з боку державних контролюючих і правоохоронних органів;
- ставлення партнерів до підприємства;
- відгуки контрагентів;
- зв'язки з компаніями (організаціями) або фізичними особами;
- випадки шахрайства;
- наявність судових або адміністративних розглядів за участі підприємства або його засновників чи керівників;
- політика підприємства в сфері соціальної відповідальності;
- ситуації щодо порушення трудової дисципліни та методи вирішення трудових спорів;
- аналіз корпоративних конфліктів (історія створення підприємства, вимоги до претендентів у склад органів управління, підвищення кваліфікації співробітників і членів органів управління, соціальна діяльність підприємства, кількість звернень акціонерів на підприємство, склад та характеристика конфліктних ситуацій на підприємстві, вплив корпоративних конфліктів на результативність діяльності підприємства) – якщо підприємство бази практики у формі АТ;
- аналіз фінансово-економічної безпеки держави, регіону, галузі (стан макроекономічної безпеки України, стан фінансової безпеки України, стан зовнішньоекономічної безпеки України, стан інвестиційної безпеки України, стан науково-технологічної безпеки України, стан енергетичної безпеки України, стан соціальної безпеки України, стан демографічної безпеки України, стан продовольчої безпеки України, стан виробничої безпеки України, стійкість, стабільність і здатність до розвитку регіону, соціально-економічні фактори регіону (галузі), зовнішньоекономічна відкритість регіону (галузі),

стан конфліктів у корпоративному секторі регіону (галузі)) – якщо темою дипломної роботи передбачений такий аналіз.

Джерела інформації для написання підрозділу:

- положення про конфлікт інтересів, про дивідендну політику, про винагороду, про інформаційну політику; річний звіт; протоколи засідань Загальних зборів акціонерів (зокрема позачергових); інформація про виплату дивідендів, винагород; інформація про емісії цінних паперів; інформація про структуру власності; збірник «Статистичний щорічник України»;
- статистична інформація Державної Служби Статистики України з офіційного сайту: http://ukrstat.org/uk/operativ/oper_new.html

Для фінансово-кредитних організацій:

- аналіз показників безпеки касових операцій;
- аналіз безпеки валютних операцій;
- аналіз безпеки депозитних операцій; аналіз безпеки кредитних операцій (або оцінка кредитоспроможності позичальника за даними кредитної історії).

Джерела інформації для написання підрозділу:

- звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати);
- звіт про фінансовий стан (Баланс);
- звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал); звіт про рух грошових коштів;
- форма № 201 «Звіт з питань фінансового моніторингу про кількість окремих типів клієнтів банку»;
- форма № 302 «Звіт про класифікацію кредитних операцій»;
- форма № 410 «Звіт про кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків»;
- форма № 632 «Звіт про обсяги безнадійної заборгованості за активними банківськими операціями»;

– форма № 659 (річна) «Звіт про дані фінансової звітності боржників банку – великих і середніх підприємств».

Звітність необхідна станом на кінець звітного та попереднього року.

У межах **четвертого підрозділу**, незалежно від бази практики, необхідно висвітлити такі питання:

– проблеми економічної безпеки, які визначені в результаті попередніх досліджень;

– можливі напрями подолання визначених проблем та розвитку системи фінансово-економічної безпеки.

Джерела інформації для написання підрозділу: попередні дослідження бази практики; спеціалізовані літературні джерела.

7 ВИМОГИ ДО ЗВІТУ Й ПОРЯДОК ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми.

Загальні форми звітності студента про практику:

– заповнений за всіма розділами щоденник практики, підписаний керівниками практики від кафедри та від підприємства;

– відгук керівника практики від закладу про роботу студента в період практики з оцінкою рівня й оперативності виконання ним завдання з практики, ставлення до виконання програми практики, дисципліни тощо;

– звіт про практику, що містить матеріали, які відображають вирішення передбачених програмою практики завдань, підписаний і оцінений керівником від бази практики та від кафедри (до письмового звіту додаються заповнені первинні документи та форми звітності за кожним розділом тематичного плану);

– матеріали до виконання дипломної роботи.

Звіт про практику складається індивідуально кожним студентом і повинен відображати його виробничу й наукову роботу в період практики та підготовленість до написання дипломної роботи.

Оформлення звіту з практики проводиться за загальними вимогами до творчої роботи студентів на аркушах паперу формату А4, обсягом не менше 30 аркушів. Шрифт: Times New Roman; накреслення – пряме; кегль – 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5.

Структура звіту про практику:

- титульний аркуш (форму наведено у дод. А);
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури (приклад оформлення наведено у дод. Б);
- додатки.

Звіт повинен бути конкретним і стислим. Обов'язково має містити графічний матеріал (схеми, таблиці, рисунки, діаграми, графіки), який наочно розкриває суть виконаної роботи, зокрема результати проведеного дослідження.

У вступі узагальнюються зібрані матеріали й висвітлюються основні питання й напрями, якими займався студент на практиці.

Основна частина містить:

- аналіз нормативно-правової бази господарської діяльності, літературних джерел, звітних матеріалів і планових завдань підприємства (установи, організації), які вирішуються;
- організаційну структуру апарату управління; функціональні взаємодії з іншими організаціями, особливості організації та функціонування системи фінансово-економічної безпеки;

– оцінка рівня фінансово-економічної безпеки досліджуваного підприємства.

На основі аналізу рівня фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації) розробляються пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності.

Висновки мають містити узагальнений аналіз організації фінансово-економічної безпеки та пропозиції щодо її вдосконалення.

Додатками до звіту можуть бути копії зібраних первинних документів (організаційних, господарських, ділових тощо), значні за обсягом аналітичні таблиці, складні схеми, зразки інших матеріалів, що характеризують господарську діяльність підприємства (установи, організації).

Звіт із практики захищається студентом перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівники практики від кафедр, викладачі спеціальних дисциплін і за можливості керівники від баз практики.

Комісія приймає залік у студентів на кафедрі в останній день проходження практики.

Результати захисту оцінюються за 100-бальною шкалою. Студент, який отримав незадовільну оцінку при складанні заліку, відраховується з університету.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Мін-ва екон. розвитку і торгівлі України від 29 жовт. 2013 р. № 1277 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.
2. Баженова О. В. Застосування системного підходу до аналізу економічної безпеки держави / О. В. Баженова // Вісник КНУ. Серія : Економіка. – 2003. – Вип. 66–67. – С. 122–124.
3. Економічна безпека: навч. посібник / за ред. З.С. Варналія. – Київ : Знання, 2009. – 647 с.
4. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т. Г. Васильців. – Львів : Ліга-Прес, 2012. – 386 с.
5. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика: монографія / О. В. Сусіденко. – Київ : ЦУЛ, 2015. – 128 с. URL: [http://culonline.com.ua/Books/Finansova Be2peka pidpr_Susidenko.pdf](http://culonline.com.ua/Books/Finansova%20be2peka%20pidpr_Susidenko.pdf)
6. Лазарева А. П. Стратегія фінансової безпеки підприємства / А. П. Лазарева // Економічний аналіз. – 2014. – Том 18, № 2. – С. 166–172.
7. Тимошенко О. В. Досвід європейських країн щодо формування та забезпечення фінансово-економічної безпеки держави / О. В. Тимошенко // Економіка та держава. – 2015. – № 4. – С. 52–57.

ДОДАТОК А

Бланк титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Кафедра фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

ЗВІТ

з переддипломної практики

БАЗА ПРАКТИКИ: _____

ТЕРМІН ПРАКТИКИ: початок «__» _____ 20__ р.

кінець «__» _____ 20__ р.

Виконав:

студент 6 курсу

ННІЕіМ,

Групи:

ПШ

Керівник практики:

від Університету:

від підприємства:

Звіт зданий на кафедру «__» _____ 20__ р.

Звіт захищено з оцінкою _____

Харків – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 20__ р.

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення списку літератури

Список використаної літератури

1. Атамас П. Й. Управлінський облік : навч. посібник / П. Й. Атамас. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
2. Бухгалтерський управлінський облік : підручник / [Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, З. Ф. Канурна та ін.]. – Житомир : Рута, 2010. – 392 с.
3. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / [Ф. Ф. Бутинець, А. М. Герасимович, Г. Г. Кірейцев та ін.]. – Житомир : Рута, 2010. – 756 с.
4. Бухгалтерський облік для економістів і правознавців : навч. посібник / за заг. ред. Ю. А. Кузьмінського. – Київ : КНЕУ 2007. – 648 с.
5. Бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посібник / за ред. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. – Львів : Бухгалтерський центр «Ажур», 2009. – 1112 с.
6. Бухгалтерський облік : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М. Д. Корінька; Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2009. – 459 с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. / Ф. Ф. Бутинець та ін. ; за заг. ред. [із передм.] Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доповн. і переробл. – Житомир : Рута, 2009. – 912 с.
8. Герасимчук П. К. Державний фінансовий контроль : ревізія та аудит / П. К. Герасимчук. – Київ : АВТ, 2004. – 424 с.
9. Гладких Т. В. Фінансовий облік : навч. посібник / Т. В. Гладких. – Київ : ЦНЛ, 2007. – 480 с.

ДОДАТОК В

Форма щоденника практики

Форма №Н-7.03

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. Бекетова

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)
студента _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
Інститут, факультет, відділення _____
Кафедра _____
освітньо-кваліфікаційний рівень _____
напрямок підготовки _____
спеціальність _____
_____ (назва)
_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „___” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “___” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з переддипломної практики

*(для студентів 2 курсу всіх форм навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 073 – Менеджмент,
освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою»)*

Укладачі: **МОМОТ** Тетяна Валеріївна,
ЧЕХ Наталія Олександрівна,
КОНОПЛІНА Олена Олександрівна

Відповідальний за випуск *С. С. Родченко*

Технічний редактор *В. І. Шалда*

Комп'ютерне верстання *Н. О. Чех*

План 2019, поз. 426М

Підп. до друку 05.05.2021. Формат 60 × 84/16.
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,8.
Тираж 50 пр. Зам. № .

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.